

Epiloog

Na de Tweede Wereldoorlog wist de VPCO noch haar doel om de bestaande Vlaams-protestantse scholen in stand te houden, noch haar ambitie om nieuwe scholen met de Bijbel in Vlaanderen op te richten, te verwezenlijken. Slechts in Boechout kwam het in 1954, kort vóór de daadwerkelijke instituering van een lokale gereformeerde kerk, tot schoolstichting op protestants-christelijke grondslag. Van de vóór 1940 opgerichte scholen met de Bijbel bestonden alleen degene die sterk verbonden waren met de Gereformeerde Kerken in België – het betrof hier de scholen te Brussel, Antwerpen, Gent, Mechelen, Denderleeuw en Genk –, en de reeds in 1819 gestichte school te Maria-Horebeke enkele decennia later nog steeds. De gereformeerde inbreng in de VPCO, die al sterk was, werd daardoor nóg groter; in 1969, bijvoorbeeld, hadden van de negen VPCO-bestuursleden maar liefst zes een gereformeerde achtergrond.¹⁰⁴

De scholen te Brussel en Antwerpen, die tot op de dag van vandaag bestaan, kregen vanaf de jaren zeventig een minder uitgesproken protestants-christelijke identiteit.¹⁰⁵ In 1982 moest de school met de Bijbel te Maria-Horebeke alsnog sluiten, gevolgd door de scholen te Denderleeuw in 1988 en te Boechout in 1999. Ergens in de jaren negentig ging ook de VPCO zelf ter ziele.¹⁰⁶ Tussen 1994 en 1996 vond onder impuls van evangelicale groeperingen evenwel een grote uitbreiding van het protestants-christelijk onderwijs in België plaats: nieuwe Nederlandstalige scholen met de Bijbel kwamen tot wording te Bilzen, Lommel en Kortrijk, terwijl te Brussel en Charleroi nieuwe Franstalige scholen met de Bijbel ten doop gehouden konden worden.¹⁰⁷ In 2003 sloten de drie eerstgenoemde scholen zich samen met de scholen te Gent, Mechelen en Genk aaneen in de ‘Raad van Inrichtende Machten van het Protestants-Christelijk Onderwijs’ (IPCO).¹⁰⁸ Zes jaar later kon onder de vlag van de IPCO een nieuwe school met de Bijbel te Aarschot officieel haar deuren openen. Hoewel minder krachtig dan destijds in belangenvereniging VPCO, doet zich thans ook in scholenbond IPCO Nederlandse invloed gevoelen: ‘we zeggen hier wel eens,’ aldus de uit Nederland afkomstige IPCO-voorzitter J. Vergouwe (1953-) in 2005, ‘als het regent in Den Haag, dan druppelt het in Brussel.’¹⁰⁹

bijlage CXXXIV, 219; 1936 (1938), bijlage XXXI, 210-211.

⁹⁸ *Handelingen Nederlandse Hervormde Kerk* 1928, bijlage B, 202.

⁹⁹ De Raaf, *Bewaar het pand*, 41.

¹⁰⁰ J. Temmerman, ‘Op-richting van de christelijke schoolvereniging’, in: *Gaspard de Colignyschool*, 21-22.

¹⁰¹ J. Temmerman, ‘Waarom een School met de Bijbel?’, in: *Ibid.*, 17-18.

¹⁰² Voor het verband tussen de Spaanse *Reconquista* en ontdekkingsreizen, zie: D.W. Lomax, *The Reconquest of Spain* (Londen en New York 1978), 178.

¹⁰³ Een voortrekkersrol bij de stichting en instandhouding van scholen met de Bijbel was vervuld door de Nederlandse predikanten/evangelisten L.H.W. Köster Henke (1819-1864) en A. van Schelven in Gent in respectievelijk 1844 en 1856 (zie: G.L.J. Liagre, ‘Voorlopers van de Gaspard de Colignyschool in de 19de eeuw’, in: *Gaspard de Colignyschool*, 41-51), H. van Maasdijk in Brussel in 1853 (zie: G.L.J. Liagre, ‘Magister dixit... Een eeuw protestants Nederlandstalig lager onderwijs in Brussel (1830-1930), deel 1’, *Arduin* 3 (mei 2008) 49-76, aldaar 51) en J.H.C. Wagener in Mechelen in 1858 (zie: J.H.C. Wagener, ‘De evangelische school te Mechelen’, *Opregte*